

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 26.08.2020 р., протокол №01

Теоретичний курс англійської мови

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта
(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності 014.01 українська мова і література
(шифр і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми «Середня освіта (українська мова і література).
Англійська мова»
(назва освітньо-професійної програми)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Оксана КАЛІБЕРДА, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат педагогічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 21.08.2020 р., протокол №01.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (українська мова і література). Англійська мова» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 українська мова і література.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності граматичної будови сучасної англійської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматики англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, історія англійської мови, методика навчання іноземної мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови, теорія та практика перекладу з англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Теоретичний курс англійської мови» – ознайомлення з основними принципами та особливостями морфологічної та синтаксичної будови сучасної англійської мови.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» є узагальнення відомостей з історії розвитку граматичних теорій від давнини до сучасності; визначення принципів виокремлення класів слів (частин мови) та їх граматичних характеристик в сучасній англійській мові; ознайомлення з основними положеннями синтаксису, принципами виокремлення синтаксичних структур та структурного аналізу речень різних типів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти або в процесі навчання, що перед-бачає застосування певних теорій і методів освітніх наук, і харак-теризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній середній школі. ЗК 3. Знання та розуміння пре-дметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 12. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності. ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови в закладах середньої освіти, практиці навчання англійської мови.	ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови. ПРЗ 3. Знає основні функції й за-кони розвитку мови як суспільно-го явища, різнорівневу (системну) організацію англійської мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. ПРУ 1. Уміє працювати з теоре-тичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й система-тизувати інформацію, використо-вувати її в освітньому процесі. ПРУ 2. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з ан-глійської мови (лінгвістичний, со-ціокультурний, прагматичний ком-поненти відповідно до загально-європейських рекомендацій із мов-ної освіти), здатний

<p>ФК 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та пи-сьмовій формах англійською мо-вою, володіти методикою розвит-ку мовлення учнів у процесі гово-ріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні явища, викори-стовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 16. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, ре-гіональному, національному, євро-пейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, вико-ристання перспективного практич-ного досвіду й мовно-літератур-ного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>ФК 17. Здатність розуміти вимо-ги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпе-чення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соці-альної, правової держави.</p>	<p>удосконалю-вати й підвищувати власний компетентнісний рівень.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює мовні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p>
---	--

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Theme 1. Morphological classifications. Morphological classifications in Ancient Indian and Latin grammars. Morphological classifications from the Middle Ages to the beginning of the 20th century. Morphological theory in the 20th century: Western linguistics. Morphological classifications in Soviet and post-Soviet linguistics. Field structure of parts of speech. Parts of speech as discourse-cognitive classes. Lexical and functional parts of speech.

Theme 2. Lexical parts of speech: noun, adjective, pronoun, numeral. Noun. Grammatical meaning. Morphemic structure. Subcategorization of nouns. Semantic classification. Formal classification. Grammatical categories: gender, number, case (case in traditional grammar, case in modern English grammars, theory of deep cases), syntactic functions. **Adjective.** Grammatical meaning. Morphemic structure. Grammatical category: degrees of comparison. Syntactic functions. Substantivized adjectives. Words denoting state. **Pronoun.** Grammatical meaning. Semantic classification. Personal pronouns. Possessive pronouns. Demonstrative pronouns. Reflexive pronouns. Interrogative pronouns. Relative pronouns. Indefinite pronouns. Negative pronouns. Defining pronouns. Reciprocal pronouns. Grammatical categories. **Numeral.**

Theme 3. Lexical parts of speech: verb, adverb, modal words, interjection. Verb. Grammatical meaning. Morphemic structure. Morphological, combinatorial and semantic classification. Functional classification. Grammatical categories: person and number, tense, aspect, mood, voice. Non-finite forms of the English verb: infinitive, gerund, participle I, participle II, tense of English non-finite forms. **Adverb.** Grammatical meaning. Morphemic structure. Semantic classification. Morphological properties. Syntactic functions. **Modal words.** **Interjection.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Syntactic functions.

Theme 4. Functional parts of speech: article, preposition, conjunction, particle. Grammatical meaning. Semantic functions of the definite and indefinite articles. Semantic absence of the article. **Preposition.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Syntactic functions. **Conjunction.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Conjunction-words. **Particle.** Grammatical meaning. Semantic classification. Syntactic functions.

Theme 5. Syntax as branch of grammar. Syntactic theories. Syntactic theory in Soviet linguistics. Syntactic theories in Western linguistics (descriptive linguistics, glossemantics, post-Saussurean syntactic theories).

Theme 6. Theory of word combination. Definition of word combination. Classifications of word combination. Correlation between the meaning of a word combination and the meaning of its components. Word combination level and sentence level. Structural completeness of word combination. Valence. Types of syntactic relations in word combination (co-ordination, subordination, accumulation). Members of word combinations. Combinatorial relations. Notions of agreement, government and parataxis. Correlation of syntactic and semantic structure in word combinations (morphological status of the head and meaning of a word combination, lexical meaning of an element and choice of other members in word combinations).

Theme 7. Simple sentence. Definition of the sentence. Predication and other features of sentence. Sentence as central syntactic unit. Sentence as multidimensional phenomenon. Classification of sentences. Sentence structure: sentence parts (principal sentence parts, secondary sentence parts, independent sentence parts). Semantic characteristics of sentence parts. Compulsory and optional in syntax. Structural sentence patterns. Elementary sentence. Syntactic processes. Functional sentence perspective.

Theme 8. Composite sentence. From simple to composite sentence. Composite sentence: general remarks. Compound sentences. Complex sentences. Interrelation between sentences of different types. Asyndetic composite sentences. Inserted clauses.

3. Рекомендована література

Основна

1. Алексеева І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2007. 328 с.
2. Ніконова В. Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2018. 360 с.
3. Volkova L. M. Theoretical Grammar of English: Modern Approach. Київ: Освіта України, 2009. 356 с.

Додаткова

4. [Блох М. Я. Теоретические основы грамматики](#). 4-е изд., испр. Москва: Высшая школа, 2004. 239 с.
5. Воронцова Г. Я. Очерки по грамматике английского языка. Москва: ВЛАДОС, 2000. 289 с.
6. Иванова И. П., Бурлакова В. В., Почепцов Г. Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва: Высшая школа, 1981. 285 с.
7. Иофик Л. Л., Поспелова А. Г., Чахоян Л. П. Хрестоматия по теоретической грамматике английского языка. Ленинград: Просвещение, 1981. 214 с.
8. Кобрин Н. А. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва: Высшая школа, 2001. 496 с.
9. Pyish B. A. The Structure of Modern English. Ленинград: Просвещение, 1971. 326 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. URL: www.m-w.com
4. URL: www.oed.com
5. URL: www.bartleby.com/reference
6. URL: www.netword.demon.co.uk/www_b
7. URL: www.wordsmyth.net/
8. URL: <http://search.thesaurus.com/>
9. URL: http://humanities.uchicago.edu/for_ms_unrest/webster.form.html/

10. URL: www.multilex.ru/online.htm
 11. URL: www.medialingua.ru
 12. URL: www.lingvo.ru/lingvo/index.asp
 13. URL: www.ets.ru

Методи навчання: лекції та дискусії основані на наукових статтях, вправи та міні-проекти.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64			D (задовільно)
50-57	задовільно		E (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)